

Diakonien glemmer alkoholisten?

AV SOKNEPREST KJELL-PETTER DAHL, NARVIK I «VÅRT LAND».

Det pågår en debatt om den kristne kirkes diakonis oppgave i den såkalte velferdsstat hvor snart alt humanitært arbeid overtas av offentlige organer. Det ligger en stor oppgave og venter — en meget for-

sømt oppgave — den virkelige folkesykdommen — nemlig alkoholismen. Hvor er menighetsdiakonien praktiske ansvar overfor dem som sliter med alkoholproblemer?

Det er en offentlig hemmelighet at en regner med omkring 200 000 alkoholister her i landet. Skremmende statistikker og prognoser fra våre naboland viser også at en kan gå ut fra at talet kommer til å øke betraktelig i årene som kommer. Unge mennesker begynner å drikke allerede i de første tenårene, og blir derfor snarere alkoholister enn tidligere. I dag har man ungdom under 20 år som må uførepensjoneres på grunn av sitt alkoholmisbruk — i alle fall får vi rapporter om dette fra Sverige. Snart kan vi begynne å telle alkoholikerne i prosenter av befolkningen, ikke i promille.

Samtidig pågår det en diskusjon i vårt land om de oppgaver som den kristne kirkes diakoni skal gå inn for i en såkalt velferdsstat, hvor snart alt humanitært arbeid overtas av offentlige organer.

Denne diskusjonen er selvsagt nyttig, og etter min oppfatning er det ingen grunn til å tro at diakonien skal mangle oppgaver i fremtiden. Verken trygder eller kontorer kan erstatte den sosiale nerve som heter kristen kjærlighet, med den omsorg og varme som ligger i begrepet.

Men det er all grunn til å slå til lyd for de oppgaver som ligger og venter på den kristne diakoni i forhold til den sykdom som i vår tid er **den virkelige folkesykdom** — nemlig alkoholismen. Det er langt flere som dør av alkoholisme i Norge enn av andre sykdommer. Bak mange av trafikkulykkene står uten tvil alkoholmisbruk og alkoholisme, og flere dør «i fylla» enn vi kanskje liker å snakke om, eller blir invalidisert på grunn av drikk.

Hvorfor stiller diakonien seg passiv til denne folkesykdommen? Dette spørsmålet stiller jeg til tross for at kristne mennesker og organisasjoner — som på så mange andre felter innenfor sosialomsorgen — har gått foran når det gjelder å forebygge, behandle og drive ettervern i forbindelse med alkoholisme. Det er all grunn til å fremheve dette arbeidet som drives i frivillig regi, og som på mange måter har vært forbilder og utfordringer for den offentlige sosialomsorg.

Men allikevel er dette arbeid en oljedråpe i havet overfor den bølge av alkoholmisbruk som

truer med å drukne oss. Derfor må det være tillatt å spørre: Hvor er **menighetsdiakonien praktiske ansvar** overfor dem som sliter med alkoholproblemer?

Naturligvis kjenner jeg motforestillingene som gjør seg gjeldende. Er alkoholisme en sykdom, på linje med samme «verdighet» som andre sykdommer? Er det ikke meget mer tale om en last eller en synd eller en følge av slike ting? Er ikke alkoholisme selvforskyldt?

Vi kjenner til at man først og fremst må **drikke** seg til en alkoholisme. Ingen er alkoholiker ved det første glass, på tross av alle skremselshistorier om dette. Men det ser ut til at enkelte mennesker er mer disponert for denne folkesykdommen enn andre, og det er i hvert fall en kjønnskjønning at ingen alkoholiker noen gang kan bli måteholdsmann.

Men det er mange sykdommer i vårt samfunn som er selvforskyldte i en eller annen form. Skulle vi av den grunn la være å vise dem vår omsorg og stenge sykehusene for dem eller nekte dem behandling? Ett eneste eksempel: Selv om vi vet at lungekreft i stor utstrekning kan skyldes sigarettøyking, så avskriver vi vel ikke nikotismen? Slik kunne vi ta flere eksempler fra medisinen verden, men det er unødvendig.

Dessuten vet vi at bak en alkoholisme som holder på å utvikle seg, ligger det svært ofte psykiske og fysiske lidelser og sosiale problemer, og i sin tur er alkoholmisbruket med på å ødelegge menneskeliv ved å gjøre barn til neurotikere, oppløse ekteskap og familieforhold og tappe samfunnet for verdifull arbeidskraft.

Den som er blitt alkoholiker, har ansvar for sin sykdom, i den forstand at han eller hun selv må ta ansvar for å søke den hjelp som er å få. Men stadig har den kristne diakoni ansvar for disse menneskene i vår midte, for hvem det ikke lenger er noen glede å ta seg et glass eller få seg en rus, men en ren lidelse på kropp og sjel, som tapper dem for livsmot og gjør dem til nederlagsmennesker som opplever hver dag som tapere.

Mange av dem — kanskje særlig de unge —

?

likesyk-
lvor er
ansvar
proble-

være til-
ns prak-
alkohol-

ne som
sykdom,
dre syk-
en last
Er ikke

å drikke
iker ved
elshisto-
lte men-
sykdom-
kjenns-
kan bli

samfunn
m. Skul-
vår om-
er nekte
Selv om
skyldes
nikotis-
ra medi-

som hol-
te psyk-
ømer, og
ødelegge
rotikere,
g tappe

isvar for
hun selv
er å få.
isvar for
det ikke
eller få
ropp og
dem til
ver dag

unge —

er lite motivert for hjelp. Men det er mange nok som venter på en utrakt hånd, og som ville gripe den begjærlig, også om den kommer fra den kristne menighets diakoni. Alkoholikeren trenger framfor alt et nytt miljø, der han kan treffe og bli venner med mennesker som er tørrlagte og som nyter livets sanne gleder uten å ty til den stimulanse som alkoholen er.

Alkoholikeren trenger å møte Jesu sinnelag hos kristne mennesker, ikke fordømmelse, forakt eller total likegyldighet. Han trenger å få høre at såkalte sosiale «minusvarianter» kan bli positive, skapende mennesker med en ny framtid. Han trenger å oppleve kristne mennesker som også føler seg som tapere, og som ikke setter seg på sin høye hest og i suveren generøsitet skal «ta seg av» den som drikker.

Hva kan vi gjøre i praksis innenfor den kristne diakoni? Vi kan først og fremst arbeide for en holdningsendring til alkoholikeren. Men vi kan også rette konkret forsøk å opprette **kameratklubber**, gruppesamvær for menn og kvinner som alle har det samme problem: Alkoholen, og la dette klubbarbeidet være en naturlig del av den kristne menighets diakoni.

I en slik klubb kan alkoholikeren føle seg velkommen og blant likesinnede, uten at det stilles krav til hans livssyn eller moral forøvrig. Her kan han diskutere sine problemer med andre over en kaffekopp, og den som leder en slik klubb må være villig til å utsette seg for «passiv røyking» i den gode saks tjeneste.

At en slik klubb blir bygget på et kristent livssyn og blir et ledd i menighetens arbeid, vil ikke skape vanskeligheter. De fleste alkoholikere ber til Gud, gjerne også under rusen, og trenger den hjelp som Gud kan gi dem gjennom en kort andakt og den kristne menighets omsorg og støtte. Men alle skal føle seg velkommen, selv om de forkynner høylydt at de ikke tror på Gud. Her arbeider vi for menneskene, ikke for resultatene.

Her ligger en sterk utfordring til den kristne diakoni. Og for menigheter som ønsker å ta opp et slikt arbeid, finnes det heldigvis instanser å henvende seg til for å få veiledning og praktisk hjelp.

Dette er en oppgave for våre diakoniarbeidere, våre sosialarbeidere eller prester. Tusenvis av ulykkelige mennesker over hele landet venter på at noen skal ta fatt og tilby dem den støtte som de trenger til å bryte ut av alkoholens kvelertak.

Røysumtunet innvier bedriftshytte og låner ut arbeidsterapien til Alfa skofabrikk

To begivenheter som i høst har funnet sted i Røysumtunets regi trenger en nærmere presentasjon.

Ny bedriftshytte

Institusjonen har lenge følt behov for et sted der man kunne dra enten som institusjon i sin helhet eller bare i mindre grupper. Nå har det lyktes. En fin søndag i september kunne man innby til innvielseshøytid av den nye hytta som ligger i Amsrudmarka ved Trevatn. Det er en hytte på ca. 80 m², og inneholder peisestue, kjøkken og tre soverom, samt bod. Hytta står på selveiertomt og kom på ca. 115.000,— kr.

Finansieringen av hytta ble ordnet gjennom den felles trivselsordning som er etablert ved institusjonen, og store pengebeløp er gitt bl.a. av pensjonærene selv.

Pensjonærene er meget glad for tiltaket og var selvfølgelig i stort tall til stede da en rekke framtrødende gjester med fylkesmann Thorstein Treholdt i spissen var til stede på innvielsen, som ble foretatt av res. kap. Sommersteth i Tingelstad menighet, hvor Røysumtunet ligger. Med i innvielsen var dessuten styrets formann, diakon Johan Haugland, byråsjef Ulleberg i Helsedirektoratet og fylkesrevisor Hov fra fylket.

Alfa skofabrikk overtar arbeidsterapien.

Alfa skofabrikk, som er bygdas største arbeidsplass, opplevde i høst en katastrofebrann som la fabrikkbygningen i aske, og bygda mistet mange arbeidsplasser. Det var en katastrofe for bygda. Da var det bestyrer Guttormsen slo til. Man kunne ikke ut fra en diakonal institusjon se på dette uten å gjøre hva som var mulig for å hjelpe. Bestyreren tok pensjonærer og medarbeidere med på råd og viljen var til stede for å flytte sin egen arbeidsterapi inn i festsalen og tilby skofabrikken de ca. 300 m² i arbeidsterapilokalene. Dette gav mulighet for 30 ansatte å få begynne i arbeidet snarest.

«Dette er strategi-diakoni», sier bestyrer Guttormsen glad til «Diakonos». «Vi er alle på Røysumtunet glad for å kunne hjelpe våre sambygdingene i en nødssituasjon. Det betyr at vi ett år framover må gi avkall på festsalen vår, — men det skaper fest for oss å kunne hjelpe andre og.»

Har du
betalt kontingenten ?